Simo 2018

Simojoen yleiskaavan muutos arkeologinen inventointi Osa 1 Raportti

Hans-Peter Schulz ja Jaana Itäpalo 5.8.2018

KESKI-POHJANMAAN ARKEOLOGIAPALVELU

Tiivistelmä

Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalvelu suoritti arkeologista inventointia Simon Simojoen yleiskaavan muutos-alueella, johon kuuluu jokivarsi Simon ja Ranuan kuntien rajalta Simojoen suulle. Sunnittelualueen pinta-ala on 9167,5 ha ja jokivarren pituus suuntaansa n. 63 km. Maastotyön tekivät FM/MA Hans-Peter Schulz ja FM Jaana Itäpalo 12.6.-20.6.2018 yhteensä 14 henkilötyöpäivän aikana. Kohdealueelta tunnettiin ennen inventointia 27 kiinteä muinaisjäännöstä, joista suurin osa on kivikautisia asuinpaikkoja.

Inventoinnissa tarkastettiin tunnetut muinaisjäännöskohteet lukuun ottamatta Vanhankylänsuon viljelysjäänteitä (mj-tunnus 1000009063). Kolme entuudestaan tunnettua muinaisjäännöstä todettiin todennäköisesti tuhoutuneeksi. Uusia muinaisjäännöskohteita tai niiden lisäalueita löytyi 10 kpl, lisäksi kartoitettiin 22 kulttuuriperintökohdetta, joista osa on vedenalaisia, sekä 2 muuta kohdetta.

Sisällysluettelo

s.

Osa 1 Raportti

1. Perustiedot..... 3

2. Inventoinnin lähtökohdat ja menetelmät..... 4
   2.1. Esiselvitys..... 4
   2.2. Menetelmät..... 4

3. Geologia, topografia ja maisema..... 12

4. Maastokuvaukset ja valokuvat..... 14

5. Alueen esihistoriallinen maankäyttö..... 18

6. Alueen historiallinen maankäyttö..... 18

7. Tulokset..... 20
   Yleiskartat..... 21

8. Aineistoluettelo..... 24

Osa 2 Kohdekuvaukset

9. Kohdehakemisto..... 2/2

10. Kohdetiedot..... 2/5
    Muinaisjäännökset..... 2/5
    Kulttuuriperintökohteet..... 2/50
    Muut kohteet..... 2/78
    Kantatalot, lista, valokuvat..... 2/80
        Yleiskartta..... 2/82
        Isonjaon ja uusjaon karttoja..... 2/83

Kansikuva: Lohenkalastaja Simojoessa.

1. Perustiedot

Inventointialue: Simojoen yleiskaavan muutos; jokivarsi välillä Simon ja Ranuan kuntaraja ja jokisuu; pinta-ala 9167,5 ha; jokivarren pituus suuntaansa n. 63 km.
Tilaajat: Simon kunta ja FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy
Inventoinnin laji: osainventointi
Kenttätyöaika: 12.-20.6 2018, yht. 14 henkilötyöpäivää
Karttanumerot: TM35-lehtijako, S4414R, S4414L, S4413R, S4413L, S4412R,S4411R, S4411L, S4322R, S4322L
vanha yleislehtijako, 2534 01, 2534 04, 2534 05, 2534 06, 2534 08 2534 09, 3521 06, 3521 09
Korkeus: 0 – 110 m mpy
Koordinaattijärjestelmä: ETRS-TM35 FIN -tasokoordinaatisto
Kopio raportista: Museoviraston arkisto (digitaalinen ja paperikopio)
Aiemmat tutkimukset:
Tuija Wallenius tarkastus 1984
Tuija Wallenius tarkastus 1989
Tuija Wallenius tarkastus 1990
Juha Lauren inventointi 1991
K. Luoto, T. Rostedt ja J. Pukkila inventointi 2012
Inga Nieminen/MH inventointi 2012
J. Itäpalo ja H.-P. Schulz inventointi 2015
K. Katiskoski tarkastus 2016
V. Laulumaa, inventointi 2017

Aiemmat löydöt:
KM 16398 (Tainiaro)
KM 17286 (Vitikkoniemi)
KM 22398 (Tainiaro)
KM 22788 (Niemi)
KM 24926 (Tainilan rotko)
KM 24927 (Maatela)
KM 25794 (Ala-Sankala NE- Ala-Sankala lounas)
KM 26852 (Ala-Sankala lounas)
KM 25794 (Ala-Sankala lounas)
KM 25795 (Niemi)
KM 25796 (Tainilan rotko)
KM 25797 (Tainiaro)
KM 25799 (Maaninkakoski)
KM 26382 (Karisuvanto Turska)
KM 26698 (Tainiaro)
KM 26856 (Taininiemi)
KM 26857 (Kalliokoski)
KM 26858 (Kivimäki)
KM 26859 (Pirttilä)
KM 26861 (Viherkoski)
KM 26862:1-6 (Yli-Kärppä)
KM 26864 (Suukosket E)
KM 26865 (Suukosket)
KM 26866 (Ahmapalo)
KM 26867 (Ansakaarto)
KM 26869 (Ala-Sankala lounas)

Inventointilöydöt 2018
KM 41537 (Pirttilä)
KM 41538 (Ala-Sankala NE)

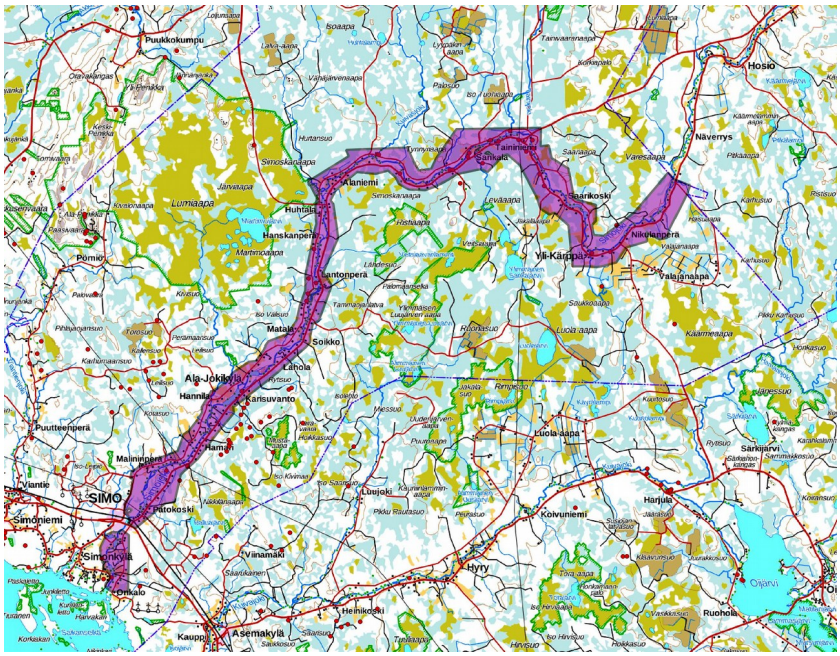

Kartta 1. Kaava-alueen sijainti on merkitty violettina; tunnetut muinaisjäännökset punaisena pisteenä. Maanmittauslaitoksen maastokarttarasteri 1:250 000, 6/2018.

2. Inventoinnin lähtökohdat ja menetelmät

Simon kunnassa on vireillä Simojoen yleiskaavan muutos ja päivitys. Suunnittelualueelle on vahvistettu oikeusvaikutteinen yleiskaava 24.7.2000. Lisäksi on laadittu vuosina 2013-2017 uutta yleiskaavaa, johon tarvitaan pienimuotoisia muutoksia. Koko kunnan alueen yleisinventointi on tehty vuonna 1991 ja siten tiedot arkeologisista kohteista ovat vanhentuneet. Museovirasto edellytti lausunnossaan 28.4.2016 alueella tehtäväksi perusteellisen arkeologisen inventoinnin. Alueella on useita laajoja merkittäviä asuinpaikkoja, joiden rajaus piti tarkistaa. Kohdealueelta tunnettiin ennen inventointia 27 kiinteää muinaisjäännöstä, näistä suurin osa kivikautisia asuinpaikkoja.

2.1. Esiselvitys

Esiselvityksessä käytettiin alueella ja lähiseudulla aikaisemmin tehtyjen arkeologisten selvitysten tuloksia. Näiden tietojen lisäksi käytettiin muinaisjäännösten sijainnin kannalta relevanttien alueiden paikantamiseen eri aineistoja, joita ovat GTK:n kallio- ja maaperäkartat, Maanmittauslaitoksen ortoilmakuvat, korkeusmalli sekä laserkeilausaineiston pistepilviaineisto. Historiallisen ajan kohteiden selvitykseen käytettiin kirjallisuuden lisäksi historiallisia karttoja. Alueesta laaditut maakirjakartat ovat ajalta 1735-1736, isonjaon toimituskartat ovat valmistuneet 1767-1780 ja uusjaon kartat 1830-1844, pitäjänkartat ovat 1840-luvulta ja vanhimmat peruskartat on laadittu 1954-82.

2.2. Menetelmät

Maastoinventoinnissa tarkastettiin melkein kaikki tunnetut muinaisjäännöskohteet. Vanhankylänsuon viljelysjäänteitä (mj-tunnus 1000009063) ei kuitenkaan tarkastettu, koska alue oli täysin pusikoitunut ja informaation saaminen olisi jäänyt ajankohdan rehevän kasvillisuuden takia hyvin puutteelliseksi. Tarkastuksen ulkopuolella jäivät pääosin myös inventointiraportin 2015 kohteet (Itäpalo ja Schulz). Tunnetuille kohteille määritettiin tarpeen vaatiessa koekuopituksen ja uusien havaintojen perusteella osittain uudet tai puuttuvat rajaukset sekä sijainti. Simojoen pinta oli inventoinnin aikana matalalla ja tavallisesti kokonaan veden alla olevat rakenteet erottuivat poikkeuksellisen hyvin. Uusia esihistoriallisia muinaisjäännöksiä etsittiin mm. maanpinnan korkeussuhteiden, maaperän ja laserkeilausaineiston perusteella. Historiallisen ajan kohteiden paikantaminen perustuu esiselvityksen tietoihin, pääosin kohteita voitiin paikantaa vanhojen karttojen avulla. Selvitykseen sisältyivät osittain myös vedenalaiset kohteet kuten lohipadot sekä uitto- ja muut suisteet, suisteista huomioitiin myös lähihistoriaan kuuluvia rakenteita. Lisäksi tietoa kohteista kerättiin haastattelemalla maastossa tavattuja paikallisia asukkaita ja maanomistajia. Havaitut kohteet valokuvattiin ja niiden ympäristöstä kirjattiin maasto- ja maisemaselvityksiä sekä mahdolliset taustatiedot. Työssä käytettiin EGNOS-yhteensopivaa paikannusta Garmin GPSmap 62s, Huawei T 10 tablettitietokonetta, QGis 2.18 -ohjelmaa paikkatietohallintaan ja GrassGis 7.2 -ohjelmaa terrain-analyysiin.

Kartta 2, osat 1-7. Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 1:20 000, 5/2018. / Maanmittauslaitoksen ortokuvat 5/2018. >wms-server http://tiles.kartat.kapsi.fi/ortokuva?
Karttaselite: suunnittelualueen raja violettina katkoviivana, tunnetut muinaisjäännökset punaisena pisteenä.

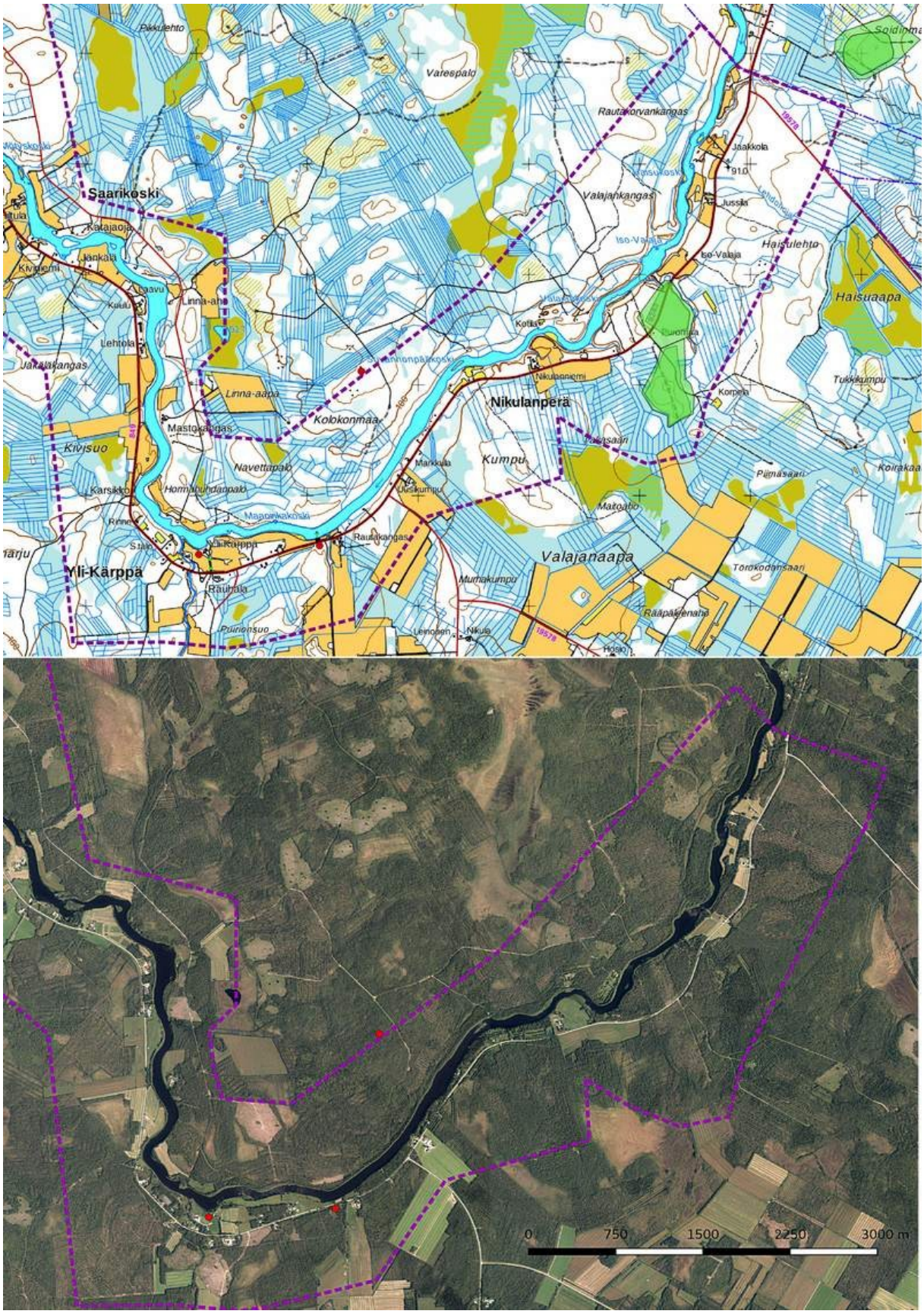

Kartta 2, osa 1. Ranuan raja – Saarikoski.

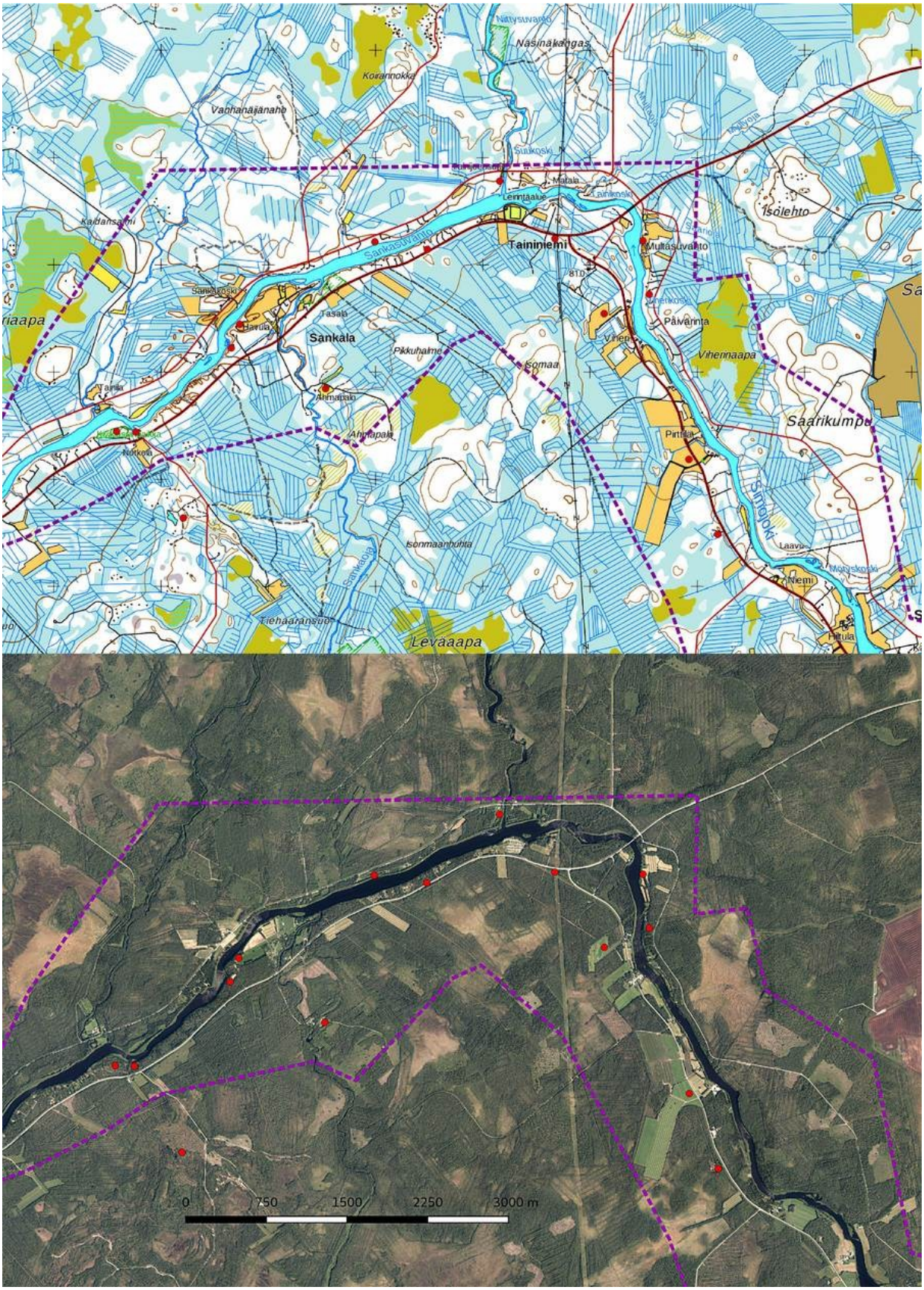

Kartta 2, osa 2. Saarikoski – Tainijoen suu.

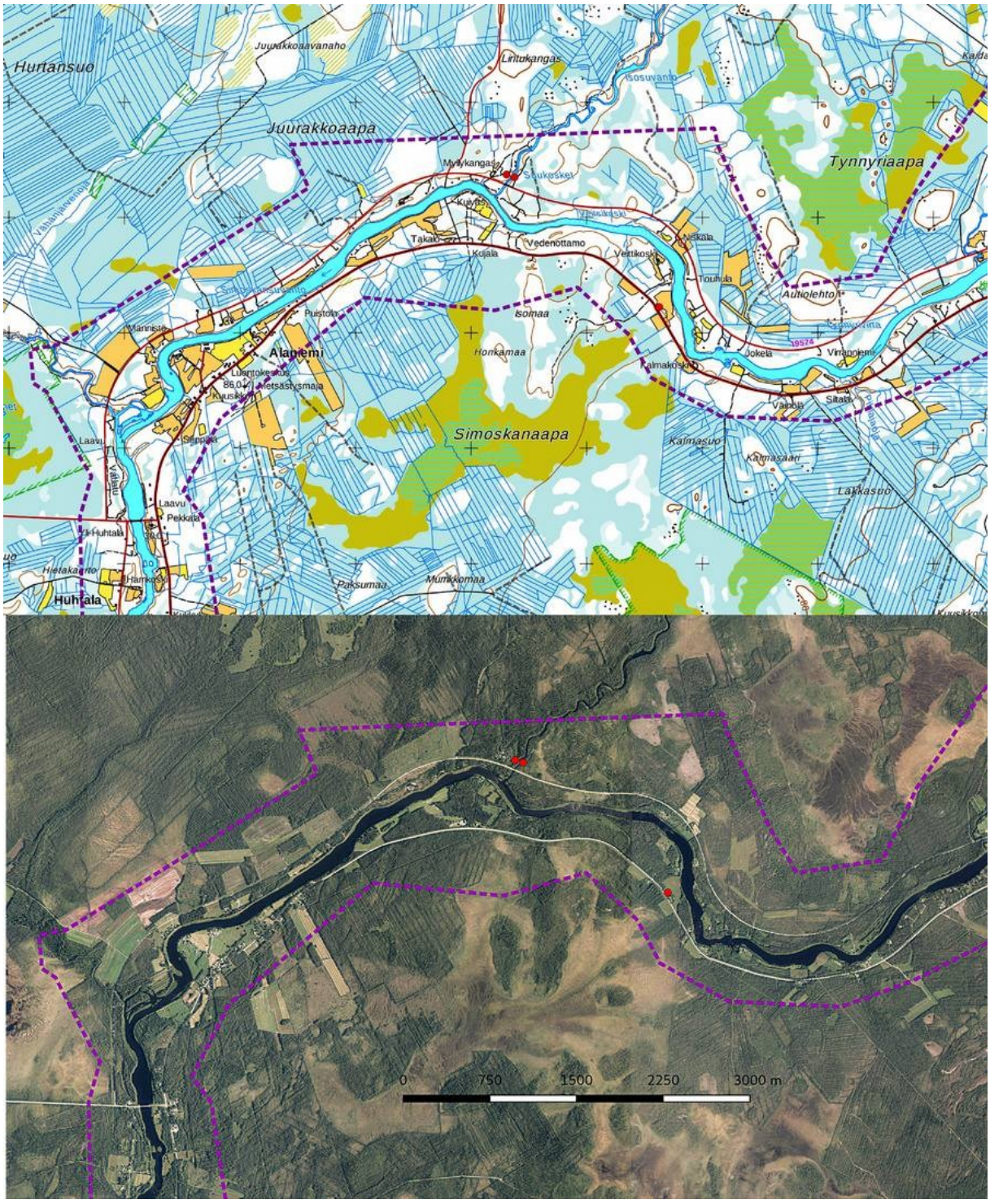

Kartta 2, osa 3, Tainijoen suu – Alaniemi Huhtala.

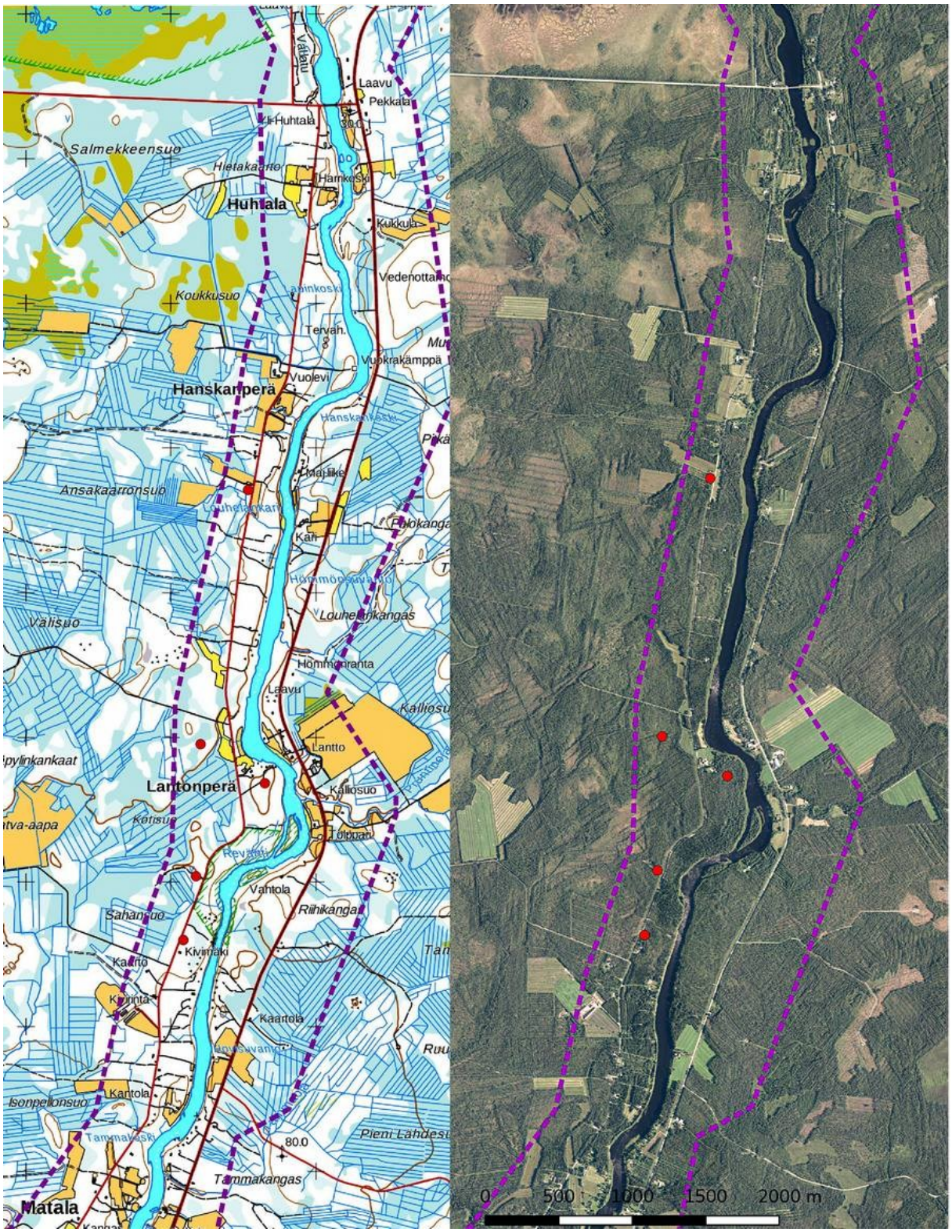

Kartta 2, osa 4. Alaniemi Huhtala – Matala.

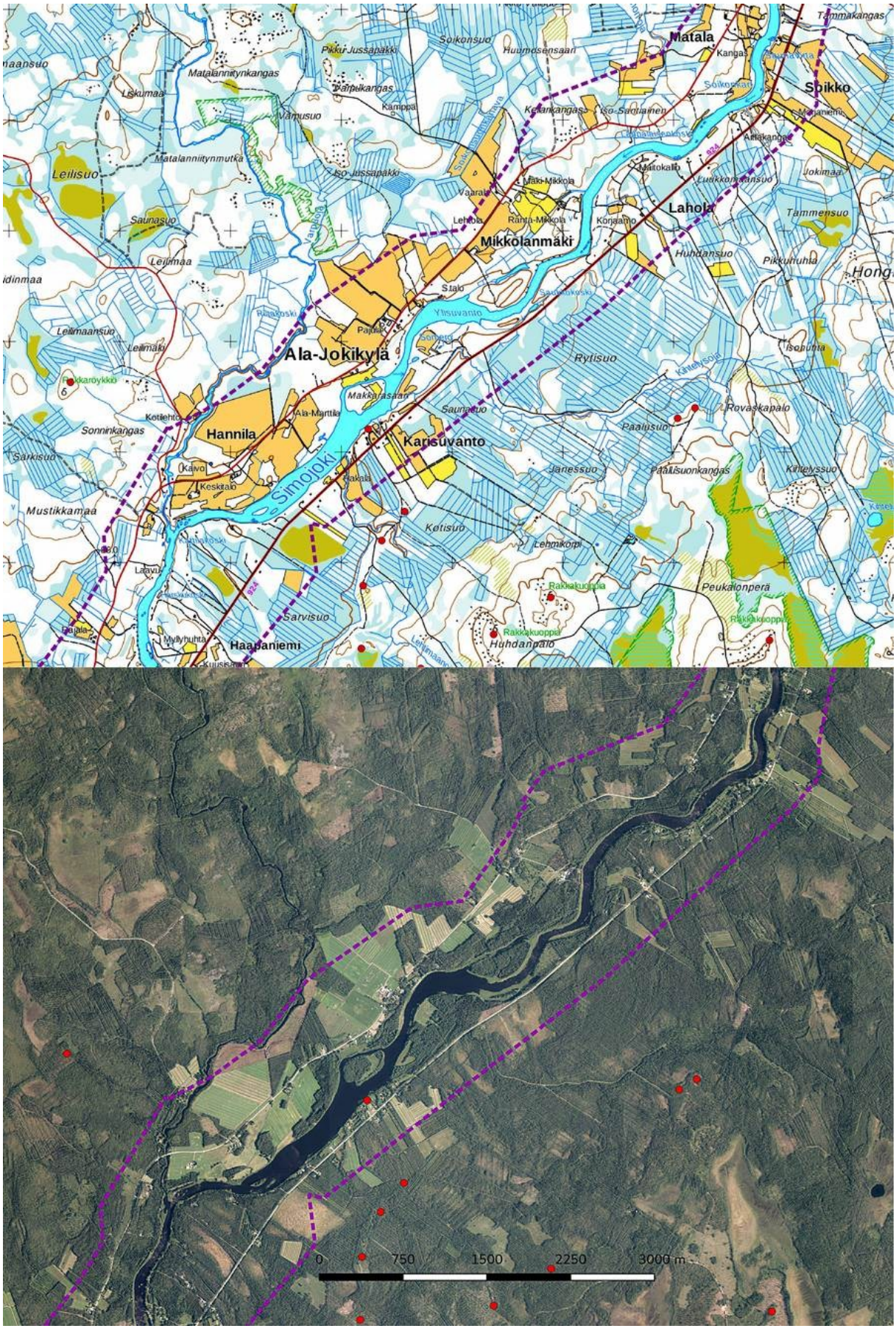

Kartta 2, osa 5. Matala – Haapaniemi.

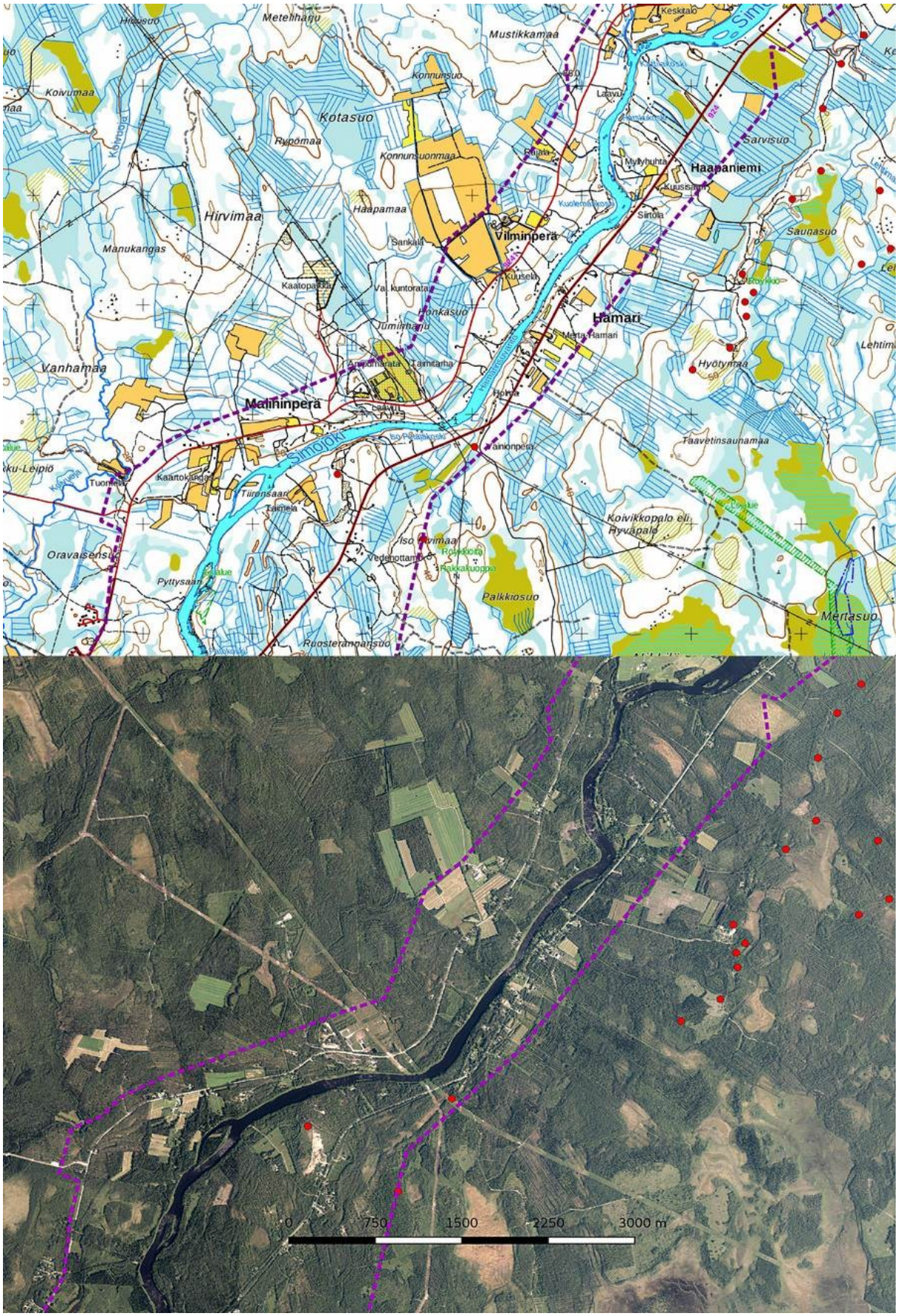

Kartta 2, osa 6. Haapaniemi – Pyttysaari.

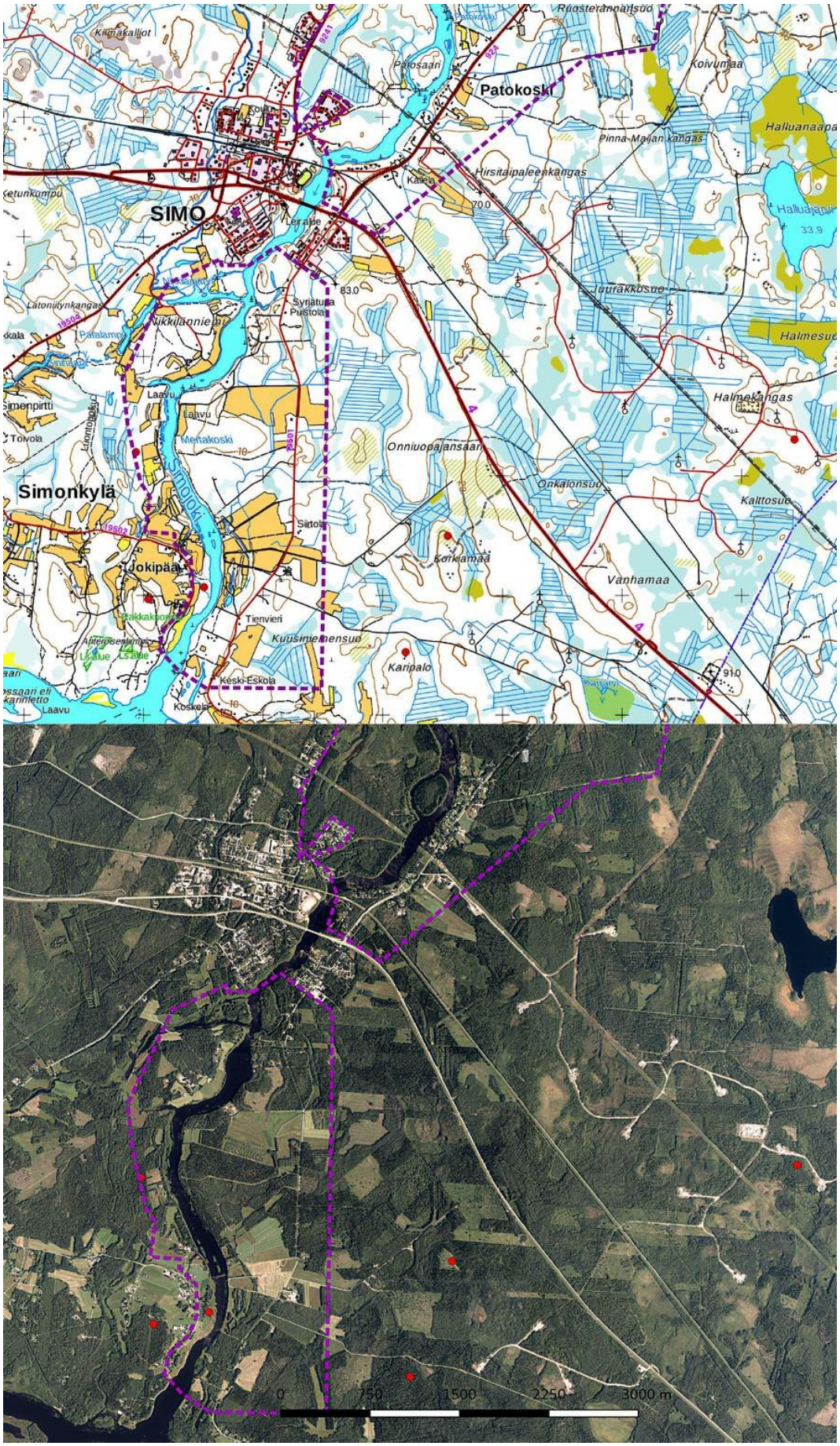

Kartta 2, osa 7. Pyttysaari – Jokipää.

3. Geologia, topografia ja maisema

Simojoki alkaa Simojärvestä, joen pituus on 193 kilometriä ja korkeusero mereen on 176 metriä. Kohdealue alkaa Simon ja Ranuan kuntien rajalta, missä korkeus on 100 m mpy. Joen pituus sieltä jokisuulle on noin 63 km.

Jokilaakson ympäristö on melko tasaista, maalaji on pääosin pohjamoreenia, johon on syntynyt laajoja suoalueita. Harjuja on alueella vain vähän, muutama harjujakso on n. 2 km pitkä. Varsinainen jokilaakso on peittynyt jokisedimenteillä, jotka ovat paikoitellen useita metrejä paksuja. Sedimentit ovat pääosin hiekkaa, paikoitellen esiintyy myös karkeampaa soraa, hienojakoista hietaa esiintyy lähinnä alajuoksulla. Tulvaeroosio on synnyttänyt monin paikoin jyrkkiä rantatörmiä.

Simojoessa on useita saaria ja myös karikoita. Kohdealueella suurimmat saaret Patosaari, Tiironsaari ja Makkarasaari sijaitsevat joen alajuoksulla. Pääuoman ja sen sivuhaarojen rannoilla ja myös niiden pohjassa esiintyy paikoin kallioita (Geologian tutkimuskeskus, http://gtkdata.gtk.fi/Maankamara/index.html).

Paikallisten asukkaiden mukaan joen vedenpinta on laskenut sen jälkeen, kun 1950-luvulta lähtien tehtiin mittavia suo-ojituksia. Niiden seurauksena hävisi myös lohen kutualueet hiekka- ja sorapohjaisten kutupaikkojen peittyessä liejulla, minkä seurauksena Simojoen lohikanta taantui voimakkaasti.

Simojoen rannoille syntyi 1500-luvulta lähtien maatalousasutusta, joka voimistui varsinkin 1800-luvun loppupuolella. Nykyään maatalousmaisema on valitseva maisemaelementti, suurin osa joen lähimetsistä on metsätalouskäytössä. Joen muinaisista lohipadoista on jäljellä osia vain kahdesta padosta. Uitto- tai muita suisteita on säilynyt varsinkin joen alajuoksulla useita kymmeniä.

Uittosuiste Haapaniemen kohdalla.

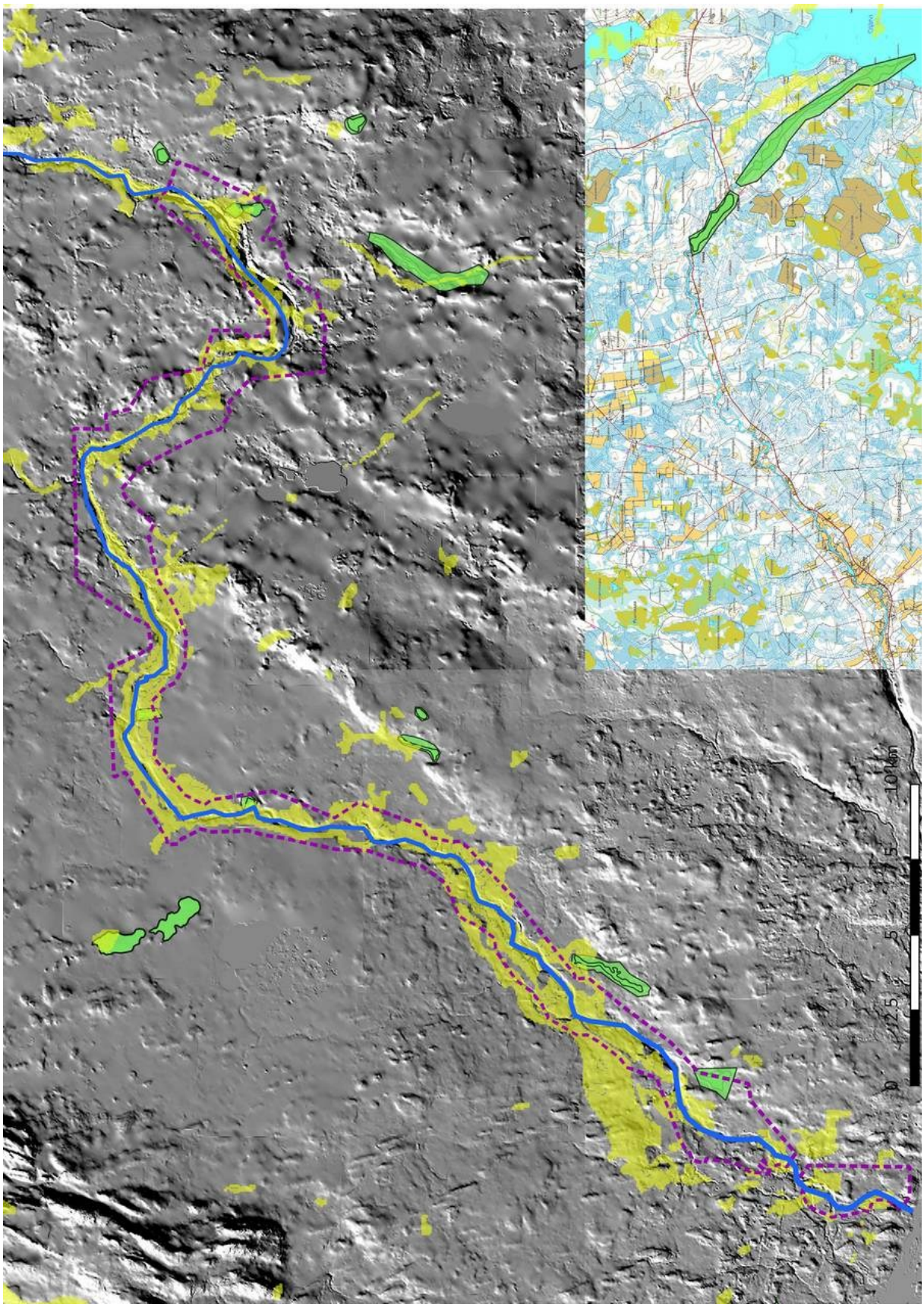

Kartta 3. Maiseman korkokuva, laserkeilausaineistoon perustuva vinovalovarjoste 8 m DEM. Suunnittelu alueen raja violettina katkoviivana, jokisedimenttialueet keltaisena, harjut vihreänä. Karttapohja MML:n maastokarttarasteri 1:50 000, 7/2018.

4. Maastokuvaukset ja valokuvat

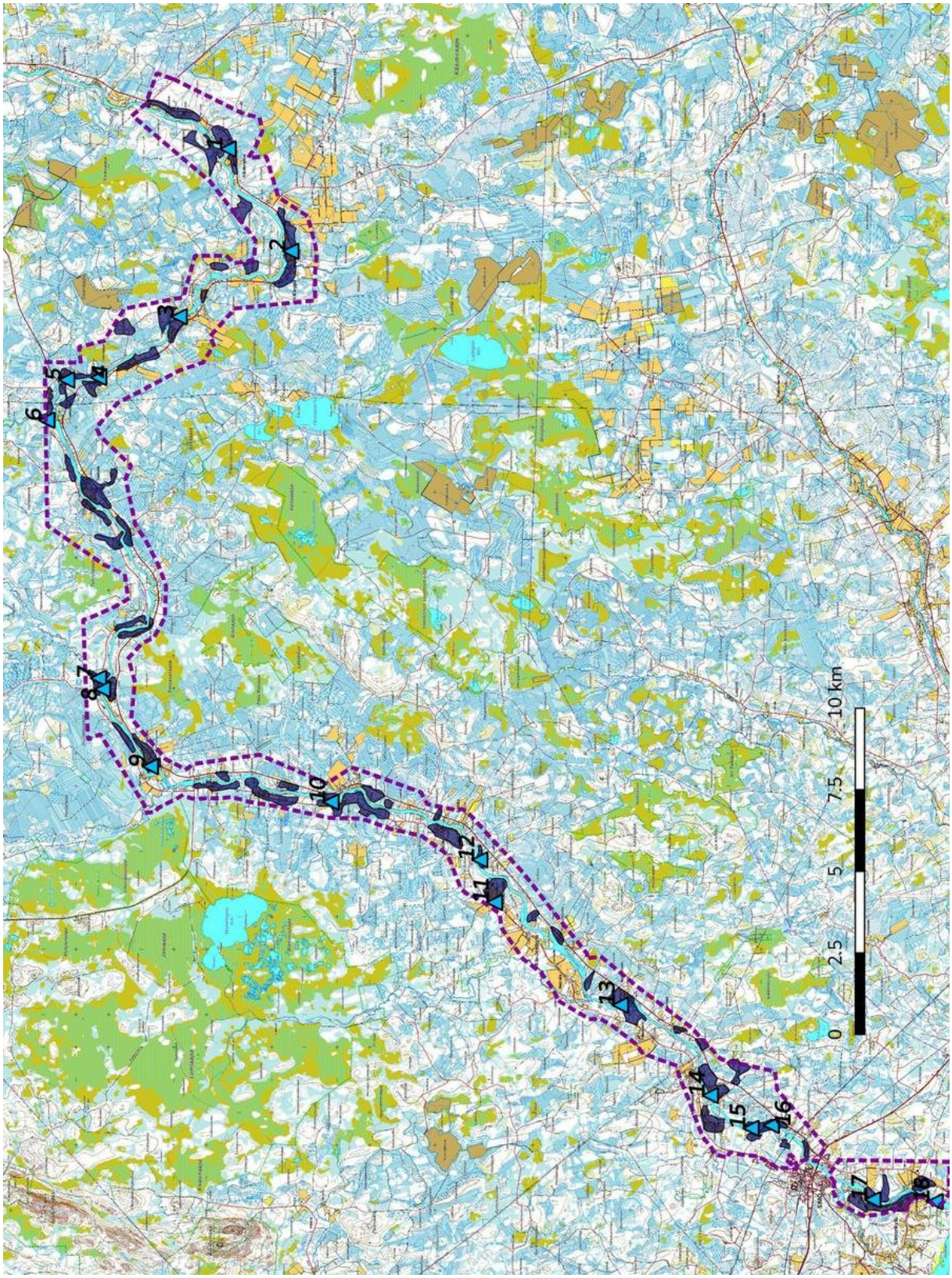

Kartta 3. Inventoidut alueet sinisenä ja kuvauspaikat vaaleansinisenä kolmiona. Suunnittelualueen raja violettina katkoviivana. MML:n maastokarttarasteri 1:50 000, 7/2018.

Kuva 1. Simojoki kuvattu Nikulanniemeltä kaakkoon.

Kuva 2. Peltomaisema Yli-Kärpän kylässä.

Kuva 3. Mötyskoski kuvattu luoteeseen.

Kuva 4. Joki kuvattu Viheristä kaakkoon.

Kuva 5. Multasuvanto kuvattu etelään.

Kuva 6. Tainijoen suu kuvattu etelään.

Kuva 7. Kuivasjoki maantiesillalta pohjoiseen.

Kuva 8. Kuivas, päreillä vuorattu vanha lato.

Kuva 9. Alaniemen Simoskan maatalousmaisemaa.

Kuva 10. Kalliokosken yläpuolinen suvanto Lanton-perältä kuvattu etelään.

Kuva 11. Ala-Jokikylän peltomaisema.

Kuva 12. Lappalaisenkoski Maitokalliolta länteen.

Kuva 13. Kuolemankoski Myllyhuhdasta etelään.

Kuva 14. Kivikkoa Tiironsaaren pohjoispuolella.

Kuva 15. Pyttysaaren eteläkärki luoteeseen.

Kuva 16. Patosaaren pohjoispuolinen jokimaisema.

Kuva 17. Lohenkalastajia Mertakoskella.

Kuva 18. Jokisuualue kuvattu etelään.

Kuva 19. Jokirantalaidun Jokipään kylässä.

5. Alueen esihistoriallinen maankäyttö

Kohdealueiden sijaintikorkeus n. 0-100 m mpy vastaa muinaisrannan tasoa myöhäismesoliittiselta jaksolta nykyaikaan.[1] Simojoen varrelta tunnetaan lukuisa määrä kivikautisia asuinpaikkoja, joista jotkut ovat löytöpinta-alaltaan laajoja. Merkittävin kohde on Tainiaron varhaiskampakeraaminen asuinpaikka, jonka löytöaineisto on runsas ja monipuolinen. Paikan erikoisuutta lisää alueella sijaitseva kalmisto, joka on hautakuoppineen, arviolta > 50, Pohjoismaiden suurimpia. Tainiaron kohde sijaitsee Sankalan suvannosta lounaaseen. Joen varrella on havaittavissa löytöpaikkojen keskittymä Tainiaron ja Viherikosken kohteiden välillä korkeusvyöhykkeellä 77,50-85 m mpy. Muualla joen varrella tai sen läheisyydessä selviä löytöklustereita ei esiinny. Nuorimmat mahdolliset esihistorialliset asuinpaikat ovat korkeudella 22 m lähellä Malininpaloa. Ainot röykkiökohteet ovat Ison Kivimaan pitkäröykkiöt, jotka rakenteensa ja korkeuden perusteella ajoittuvat ihan kivikauden loppuvaiheeseen. Rautakautisia kohteita ei tunneta alueelta.

6. Alueen historiallisen ajan maankäyttö

Varhaisin Simon historiallisen ajan asutus oli syntynyt jo 1300-luvulla. Kirjallisten lähdemainintojen perusteella Simossa on ollut saarnahuone 1400-luvun lopulla, mikä viittaa vakiintuneeseen kiinteään asutukseen. Tarkempia kirjallisia lähdetietoja asutuksesta on vasta 1500-luvulta. Vanhimmat kylät sijaitsivat rannikolla, mistä asutus levisi Simojoen varrelle. Alueen vanhimmasta historiallisen ajan asutuksesta ei ole arkeologista evidenssiä ainakaan toistaiseksi.

Yli-Kärppään ja Alaniemeen varhaisin asutus syntyi 1500-luvulla. Simojoen varrella asutus eteni jokea ylöspäin Simojärvelle saakka 1700-luvun jälkipuolelta lähtien ja 1800-luvulla uudisasutusta syntyi eniten Jokikylään. 1700-luvun puolivälissä asutus oli vielä harvaa ylempänä jokivarressa. Jokikylässä oli vain kaksi veroa maksavaa taloa, vuosina 1757-1790 kylään perustettiin viisi uutta taloa. Yli-Kärpän asutus oli syntynyt jo aiemmin. 1800-1865 Jokikylään perustettiin 12 taloa.[2]

Isonvihan (1714-1721) tapahtumilla oli vaikutusta rantakyliin, mutta ylemmäksi Simojoen varteen levottomuuksilla ei ollut niin suuria vaikutuksia.[3] Kuolemankoskeen ja Kalmakoskeen liittyy isonvihan aikaisia tarinoita.[4]

Lohenkalastus on ollut keskeinen elinkeino Simon rannikolla keskiajalta 1900-luvun alkuun ja pääelinkeinona vielä 1830-luvulla. 1800-luvun lopulta lähtien puunjalostusteollisuus laajeni ja samalla uittotoiminta vilkastui.

1 Schulz Hans-Peter, rannansiirtymistaulukko, julkaisematon.
2 Hiltunen Mauno, Asutus ja väestö. Simon kirja. 1986. S. 22, 25 ja 36-37.
3 Ibid. 33-34.
4 Anttonen Marjut, Suullinen perinne. Simon kirja. S. 297-298 ja Huhtala Helena, Elethin sitä ennenki. 2011. S. 14-15.

1950-luvulla suoritettujen uittoperkauksien seurauksena lohikanta heikkeni ja kalastuksen merkitys elinkeinona laski merkittävästi. Viimeiset uittoperkaukset jokeen tehtiin 1960-luvulla vähän ennen viimeisiä uittoja. Karjatalous on ollut aina merkitsevä elinkeino. Porotalous kehittyi tärkeäksi maatalouden sivuelinkeinoksi 1800-luvun lopulta lähtien.

Vanhin tiedossa oleva lohipato sijaitsi 1000- ja 1100-luvuilla silloisessa Simojoen suukoskessa eli Patokoskessa. Viimeistään 1700-luvulla rakennettiin pato Mertakoskeen. Vuosina 1869-70 kartoitettiin Simojoessa sijainneet kalapadot ja muut kalastusasemat. Kartoituksen tarkoitus oli rajoittaa kalastusta, koska padot haittasivat tukinuittoa ja patoja määrättiin purettaviksi. Kartoituksen mukaan Simojoessa oli valtion omistamia yli joen ulottuvia patoja kaksi: Mertakosken tainiopato ja Kirvuskosken pato, jotka sijaitsivat joen alajuoksulla. Joen yläjuoksulla oli pieniä yksityisiä rantapatoja kaikkiaan 9 ja nuotta-apajia 4. Joessa oli yhdeksän yksityistä tulvapatoa, ne sijaitsivat Patokoskessa, Ylipatokoskessa, Kuolemankoskessa, Lappalaisen koskessa, Kalliokoskessa, Kärppäkoskessa, Kalmakoskessa, Sankakoskessa ja Maaninkakoskessa. Rantapadot kuuluivat taloille paitsi Kalliokosken pato, jonka omisti koskessa sijainnut saha. Kalliokosken patoa ei oltu pystytetty enää vuonna 1870. Yksityisiä nuotta-apajia oli Kärppäkoskessa, Veittikoskessa, Sankakoskessa, Maaninkakosken alapuolella. 1600-luvulla rantapatoja oli Veitsikoskessa ja pitkin jokea ainakin Tainijoen suuhun saakka.[5]

Metsätalous ja sahateollisuus olivat merkitseviä elinkeinoja 1800-luvun loppupuolelta 1960-luvulle. Sahateollisuus oli vilkkainta 1923–1927. Vielä sotien jälkeen uitot Simojoella lisääntyivät voimakkaasti. Viimeinen uitto Simojoessa oli vuonna 1964. Simojoen varrella on ollut toiminnassa Saarikoskella Yli-Kärpässä Saarikosken saha- ja myllylaitos ja Kalliokoskessa Kalliokosken saha. Kalliokosken saha perustettiin 1841. Vuonna 1875 saha siirrettiin rannikolle Simojoen suulle Kallion saarelle. Saarikosken saha oli toiminnassa vuodesta 1917 1960-luvun lopulle saakka.[6] Myös Hamarinkoskessa on ollut saha- ja myllylaitos 1900-luvun vaihteesta vuoteen 1924, jolloin saha paloi. Laitoksella oli myös oma sähkövoimala Simojoessa.[7] Vesimyllyjä on toiminut 1800-luvun loppupuolella Ylikärpässä, Sankalassa, Kumpuniemessä, Hosiossa, Portimossa, Kalliokoskessa ja Miettusessa. 1890 Simossa toimi 13 vesiratasmyllyä.[8]

Simojoen varressa kulkeva tie valmistui 1879. Tie kulki joen pohjoispuolella Alaniemeen saakka, missä joki voitiin ylittää lossilla Huhtalan kohdalla, sieltä tie jatkui Ylikärppään saakka. Tainijoen lossi toimi Tainikosken itäpuolella. Se oli Simon viimeinen lossi, jonka toiminta loppui vuonna 1982.[9] Saksalaiset räjäyttivät 1944 vetäytyessään Simon kaikki sillat.[10] 1600-luvulta periytyvä Pohjanmaan rantatien linjaus kulkee kohdealueella joen alajuoksulla Jokipään kylän halki.

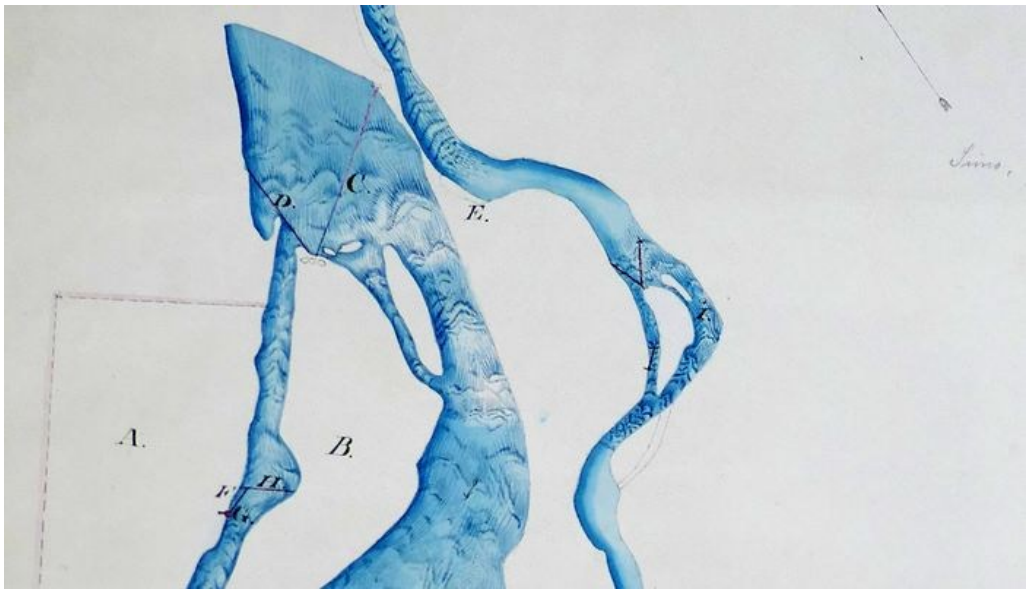

Karttaote Kalliokosken lohipadosta vuodelta 1839. Kartta Kansallisarkisto: Simo, Jokikylä L19/1, uudistettu isonjaon kartta.

5 Knihtilä-Manninen Leena, Simon lohenkalastus. Simon kirja. S. 185-190, 192-194 ja 204-205, Hiltunen Mauno, Simon alue, asutus, väestö ja elinkeinot vuoteen 1865. Simon kirja, s. 63-64 ja Simon Wanhat kylät, s. 14-16.
6 Simon vanhat kylät, s. 16 ja Siipola Markku, Simon metsätalous. Simon kirja. S. 160-161 ja 164.
7 Siipola s., 163-164.
8 Rantanen Jari, Simon kauppaolot, pankit ja teollisuus. Simon kirja. S. 239.
9 Myllylä Ismo, Liikenne- ja tietoliikenneyhteydet. Simon kirja. S. 98-100 ja 103.
10 Hiltunen, Asutus ja väestö, s. 17-18.

Ote vuonna 1735-1736 valmistuneesta maakirjakartasta, johon on merkitty Simojoen yli ylläpidetty lauttayhteys Parpalan kohdalle. Kartta Kansallisarkisto: Simo; Kartta ja selitys pelloista ja niityistä 1736-1739 (L19:4/1).

7. Tulokset

Inventoinnissa tarkastettiin 27 tunnettua muinaisjäännöskohdetta, joista 3 todettiin todennäköisesti tuhoutuneeksi (kohteet 13 Ahmapalo, 17 Ala-Sankala lounas ja 28 Karisuvanto Turska). Uusia muinaisjäännöskohteita tai niiden lisäalueita löytyi 10 kpl, joita ovat 1 kivikautinen asuinpaikka, 2 tervahautaa, 2 myllynpaikkaa, 2 lohipadon jäännöstä, 1 vesisahan paikka ja mahdollisesti myös Simon Haminan paikka. Lisäksi kartoitettiin 22 kulttuuriperintökohdetta. Ne ovat pääosin lähihistoriaan ajoittuvia uitto- tai muita suisteita, 3 maakellaria, 3 myllyn perustusta, 2 pohjapatoa ja yksi mahdollinen piilopirtti. Muita kohteita ovat lossilinja ja moderni röykkiö.

Lestijärvellä, 5.8.2018

Hans-Peter Schulz   Jaana Itäpalo

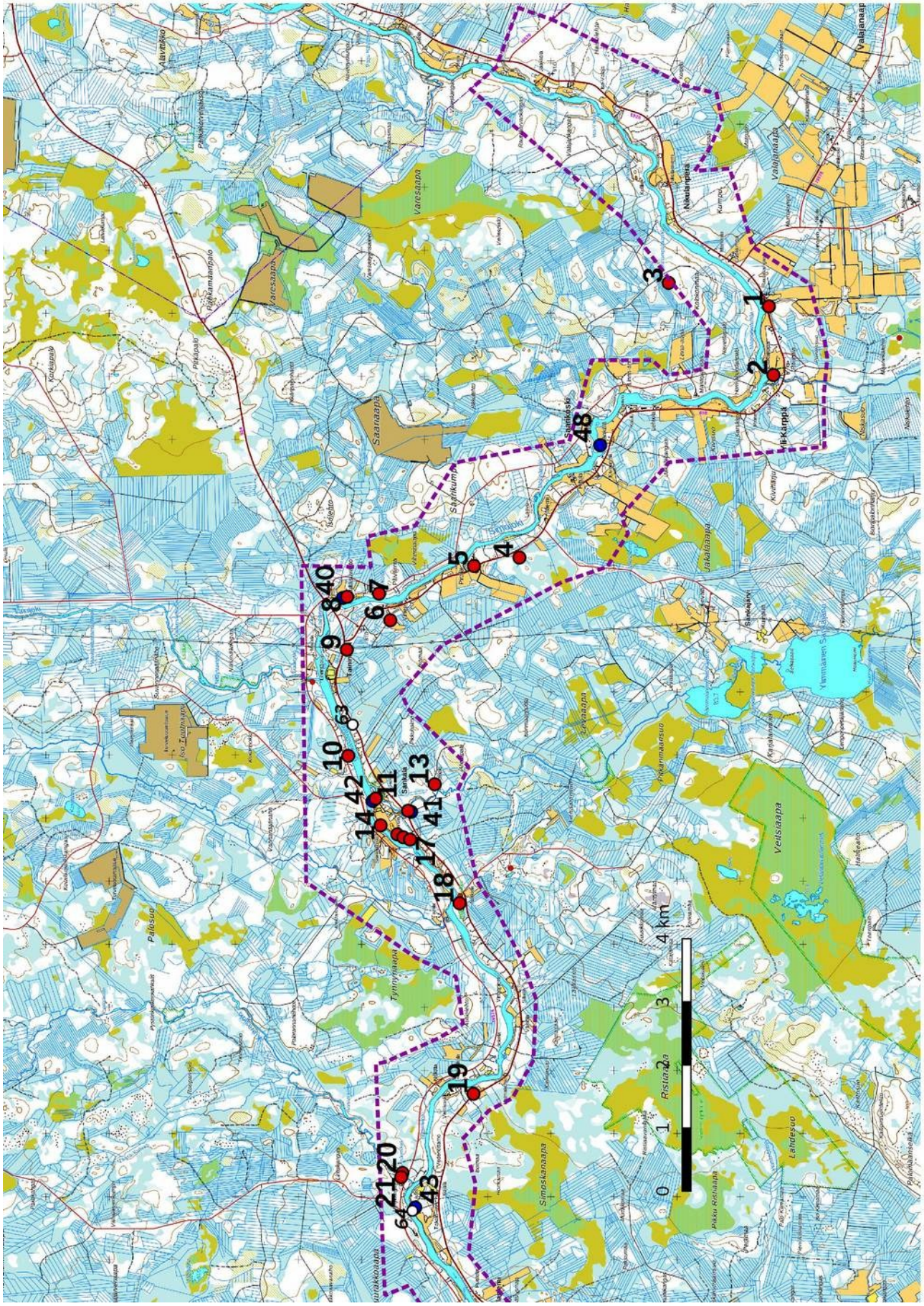

Yleiskartta 1. Kohteet, joen yläjuoksu.

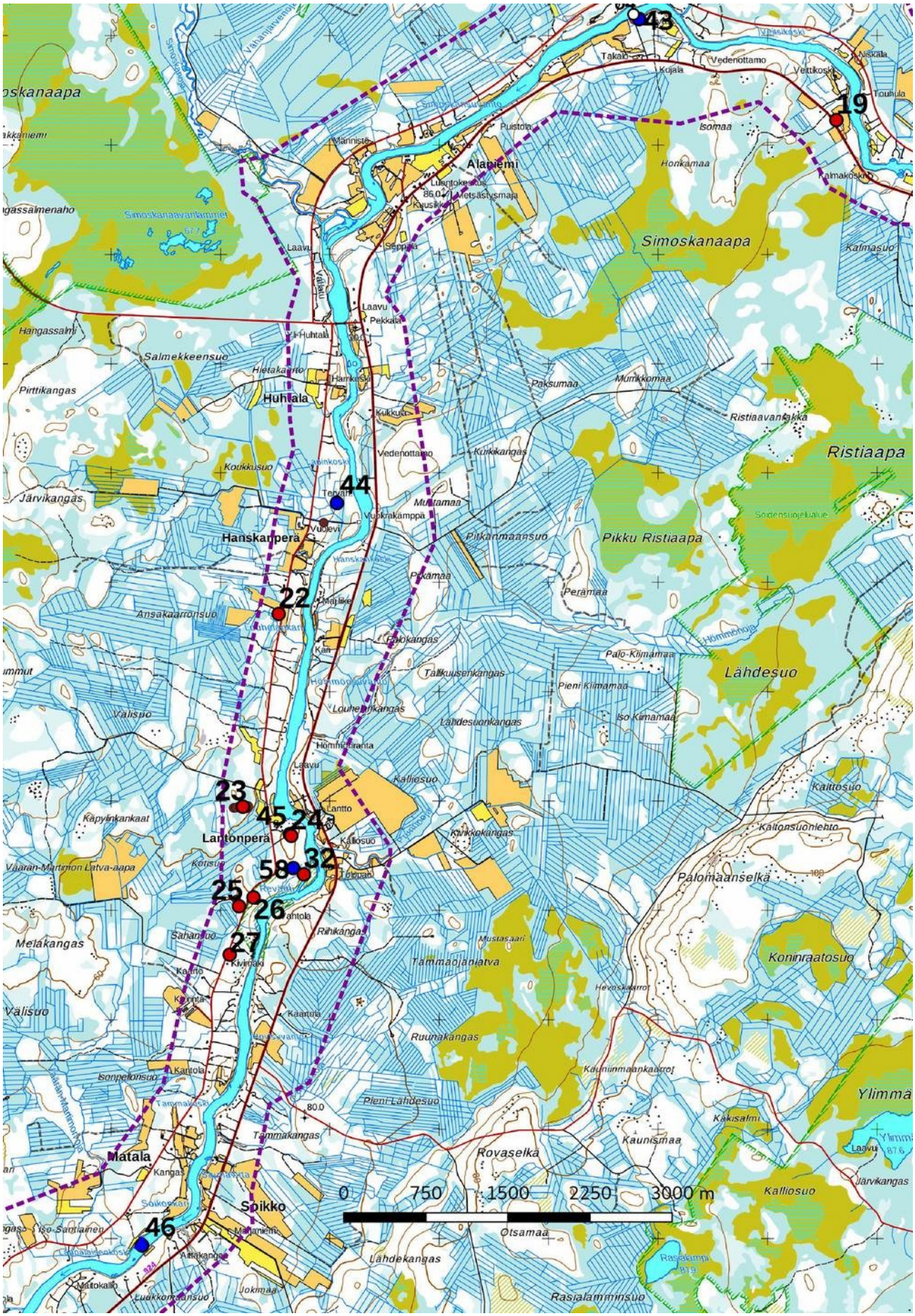

Yleiskartta 2. Kohteet, joen keskijuoksu.

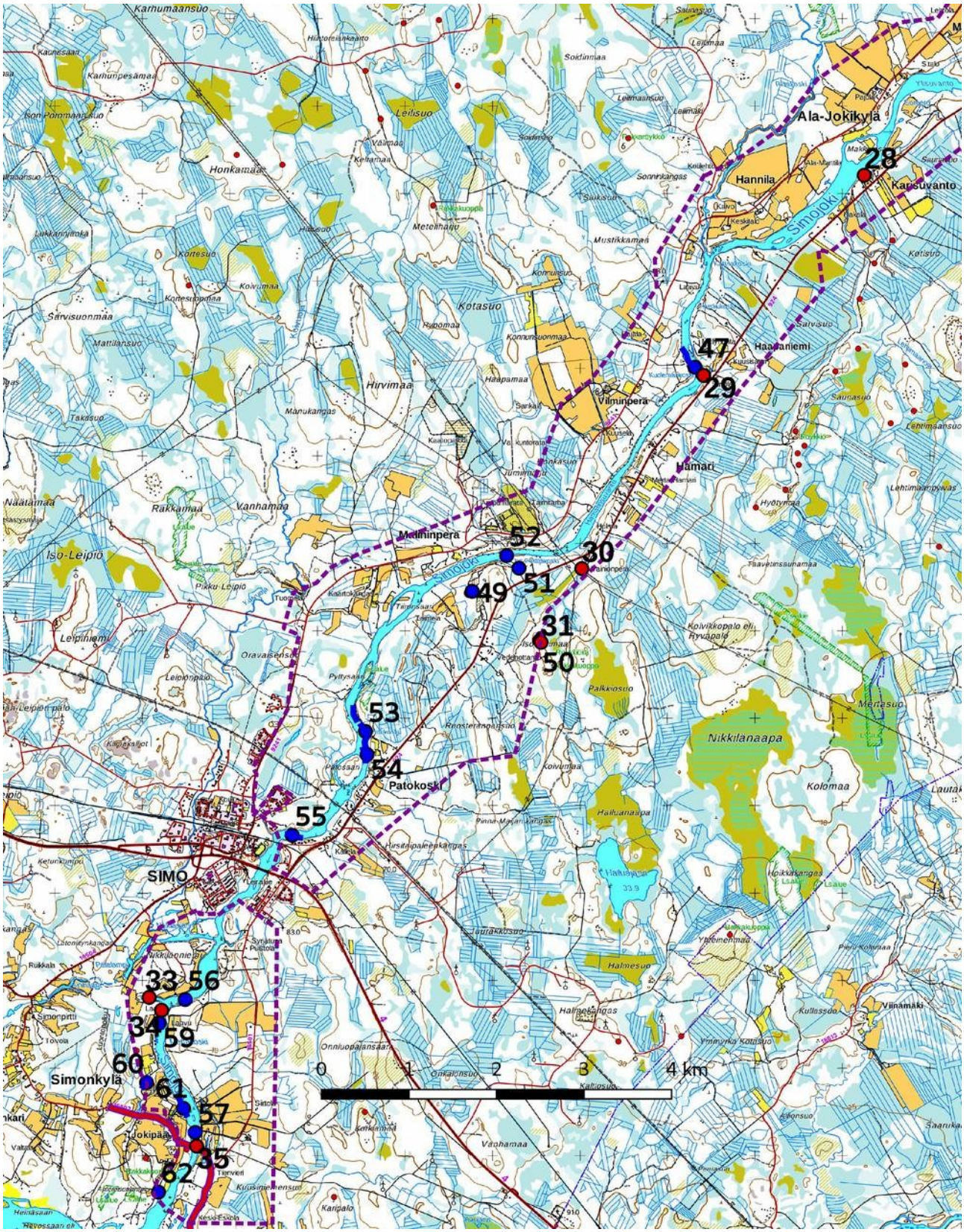

Yleiskartta 3. Kohteet, joen alajuoksu (kartasta puuttuu kohde 65 Vanhankylänsuo).

Muinaisjäännöskohteet: punainen piste, nrot 1-35, rantatie ja padot punaisena viivana.
Kulttuuriperintökohteet: sininen piste, nrot 40-62, suisteet ja padot sinisenä viivana
Muut kohteet: valkoinen piste, nrot 63-64.
Suunnittelualueen raja violettina katkoviivana.

8. Aineistoluettelo

Arkistoaineisto:

Kansallisarkisto
L19:1/1-2 Jokikylä; Kartta Simojoen Isokallion koskeen sijoitetusta Kalliokosken sahasta 1839 – 1839.
L19:1/12-20 Jokikylä; N:ot 12, sekä 14-16, isojaonkartta, jakokirja ja pyykkiselitys 1841 – 1846.
L19:1/3-6 Jokikylä; N:o 18 Sankala, tiluskartta 1841 – 1841.
L19:1/48-51 Jokikylä; Hamarin uudistalo N:o 4, kartta, sekä tilus-, verollepano- ja pyykkiselitys 1848 – 1854.
L19:1/61-64 Jokikylä; Matalan uudistalo N:o 10, kartta, sekä tilus-, verollepano- ja pyykkiselitys 1849 – 1854.
L19:1/65-68 Jokikylä; Veittikosken uudistalo N:o 17, kartta, sekä tilus-, verollepano- ja pyykkiselitys 1849 – 1854.
L19:1/69-72 Jokikylä; Hanskan uudistalo N:o 13, kartta, sekä tilus-, verollepano- ja pyykkiselitys 1849 – 1854.
L19:1/73-76 Jokikylä; Ylisuannon uudistalo N:o 7, kartta, sekä tilus-, verollepano- ja pyykkiselitys 1849 – 1854.
L19:1/52-60 Jokikylä; N:ot 19 ja 20, isojaonkartta, jakokirja ja pyykkiselitys 1851 – 1851.
L19:1/79-81 Jokikylä; Verollepanokartta Hannilan uudistalosta N:o 8, sekä Soikan uudistalosta N:o 9 1864 – 1864.
L19:1/102-106 Jokikylä; N:o 21 Koivula, isojaonkartta ja asiakirjat 1888 – 1888.
L19:1/94-101 Jokikylä; N:o 14 Alakärppä, halkomisesta kartta ja asiakirjat 1888 – 1888.
L19:1/107-111 Jokikylä; N:o 20 Ylikärppä, kartta, pöytäkirja ja murtamisselitys tilan muodostamisesta 1893 – 1893.

Metsähallituksen Pohjanmaan piirikuntakonttorin arkisto. Uittoväylien ja varastopaikkojen rakennus- ja kunnostussuunnitelmat Hda1:34 Simojoen säästöpadon rakennussuunnitelma (1931-1937). Oulun maakunta-arkisto.

Oulun lääninhallituksen lääninkanslian arkisto. 9a:4A-J
Karta öfver tillämnad nyväg från allmänna strandvägen vid Simo elfs utlopp uppför stranden af sagde elf uti Kemi socken (1854-1854). Oulun maakunta-arkisto.

Oulun Läänin Talousseura ry:n I arkisto28:4D Joenperkauskomissionin kartat Simojoen varsilta (1919-1947). Oulun maakunta-arkisto.

Simojoen uittoyhdistyksen arkisto 1b:4, lauttauskatselmus (1920-1960). Oulun maakunta-arkisto.

Digitaalinen aineisto:

Arkistolaitoksen digitaaliarkisto:

Simo, pitäjänkartat, http://digi.narc.fi/digi/dosearch.ka?o=0

Kartta ja selitys pelloista ja niityistä (1736-1739). L19:4/1-9., http://digi.narc.fi/digi/dosearch.ka?o=0
Isojaonkartat taloista N:ot 7-19 sekä N:o 1 Jokikylän kylässä (1835). Jokikylä. L19:4/10-22, http://digi.narc.fi/digi/dosearch.ka?o=0

Geologian tutkimuskeskus,
http://gtkdata.gtk.fi/Maankamara/index.html

Vanha kartta, https://expo.oscapps.jyu.fi/s/vanhakartta/page/etusivu

Maanmittauslaitos, avoimien aineistojen tiedostopalvelu,
https://tiedostopalvelu.maanmittauslaitos.fi/tp/kartta

Maanmittauslaitos,
http://vanhatpainetutkartat.maanmittauslaitos.fi/

Museovirasto: Kulttuuriympäristön rekisteriportaali, muinaisjäännösrekisteri ja kulttuuriympäristön tutkimusraportit arkeologia, Simo:
http://kulttuuriymparisto.nba.fi/netsovellus/rekisteriportaali/portti/default.aspx

Mutterikuistien kylät. Simon kulttuuriympäristöohjelma. Tiina Elo ja Sirkka-Liisa Seppälä. Suomen ympäristö 9/2013. Ympäristöministeriö 2013, www.ym.fi/julkaisut

Simon Wanhat kylät. Simoniemen ja Simonkylän maisemahoitoalueen hoito- ja käyttösuunnitelma. Marjut Kokko ja Piritta Peurasaari. Suomen ympäristö 2/2014. Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Ympäristö ja luonnonvarat., ww.ymparisto.fi/julkaisut

Kirjallisuus:

Hiltunen Mauno, Asutus ja väestö. Simon kirja. 1986.

Huhtala Helena, Elethin sitä ennenki. Alaniemen kylän vaiheista osana suomalaista yhteiskuntaa, asutuksen alusta 1920-luvulle. 2011.

Knihtilä-Manninen Leena, Simon lohenkalastus. Simon kirja. 1986.

Myllylä Ismo, Liikenne- ja tietoliikenneyhteydet. Simon kirja. 1986.

Suvi Nenonen, Simojoen jokiretkeilyopas. Lapin ympäristökeskus, 2007.

Rantanen Jari, Simon kauppaolot, pankit ja teollisuus. Simon kirja. 1986.

Siipola Markku, Simon metsätalous. Simon kirja 1986.

Vilkuna Kustaa. Lohi. Kemijoen ja sen lähialueen lohenkalastuksen historia. 1975.

Julkaisematon aineisto:

Schulz Hans-Peter, rannansiirtymistaulukko.